DE BIBLIOTHEEK VAN ONGESCHREVEN VERHALEN

FIROEZ AZARHOOSH & NENAD VUKMIROVIC

DE BIBLIOTHEEK VAN ONGESCHREVEN VERHALEN

FIROEZ AZARHOOSH &
NENAD VUKMIROVIC

De Bibliotheek van Ongeschreven Verhalen

Scenario: Firoez Azarhoosh
Tekenwerk: Nenad Vukmirovic a.k.a. Woek
Boekverzorging: Xtra

De Bibliotheek van Ongeschreven Verhalen
is onderdeel van Ongekend Bijzonder.

Het oral history vluchtelingenproject Ongekend Bijzonder verzamelde 248 levensverhalen van voormalige vluchtelingen en gebruikte de verhalen in tientallen artistieke producties, zoals dit stripverhaal. Bekijk de interviews en verhalen: Ongekendbijzonder.nl

Nederlandse editie:
© 2017 Stichting BMP / Ongekend Bijzonder
Eerste druk
Alle rechten voorbehouden

Deze uitgave is mede mogelijk gemaakt door AMIF, Fonds 21, BankGiro Loterij Fonds en VSBfonds

ISBN: 978-90-80476-14-1
NUR 360 - 300

Uitgever: Stichting BMP / Ongekend Bijzonder
www.stichtingbmp.nl / www.ongekendbijzonder.nl

DE BIBLIOTHEEK VAN ONGESCHREVEN VERHALEN

FIROEZ AZARHOOSH &
NENAD VUKMIROVIC

BMP

HET IS 2016. MENEER F., EEN SYMPATHIEKE WISKUNDEDOCENT IN AMSTERDAM, HEEFT ZIJN VRIJE DAG. ZOALS ALTIJD GAAT HIJ NAAR DE TABAKSZAAK OM ZIJN KRANT TE KOPEN. DIE STAAT VOL BERICHTEN OVER VLUCHTELINGEN. HIJ WORDT GECONFRONTEERD MET ALLERLEI VRAGEN WAAR HIJ GEEN ANTWOORD OP WEET. HET LEZEN VAN DE KOPPEN IN DE KRANT BLIJKT HET BEGIN VAN EEN POETÏSCHE ONTDEKKINGSREIS, WAARIN DE REGELS VAN TIJD EN RUIMTE VERVAGEN EN MENEER F. SOMS NIET MEER WEET OF HIJ NU DROOMT OF NIET.

HET MYSTERIE VAN GETALLEN EN PERCENTAGES

ZE ZIJN MET ZO VEEL.
EN ZE ZIJN OOK ZO ANDERS.

ALLES GOED, BUURVROUW ALICE?

BEN IK EEN GETAL, MENEER F.?

AH, DAN ZOU IK 23 WILLEN ZIJN, MIJN LIEVELINGSGETAL.

VLUCHTELINGENCRISIS IN DE KAMER BESPROKEN.

CIJFERS, PERCENTAGES, CRISIS? WE HEBBEN HET TOCH OVER MENSEN?
KISS THE COOK

F. HEEFT EEN RARE DROOM.

ALLE PRIEMGETALLEN
HET LAND UIT!!

30% WERKLOOS, 7% CRIMINEEL.
25% HOOGOPGE- LEID, FAMILIES MET KINDEREN.

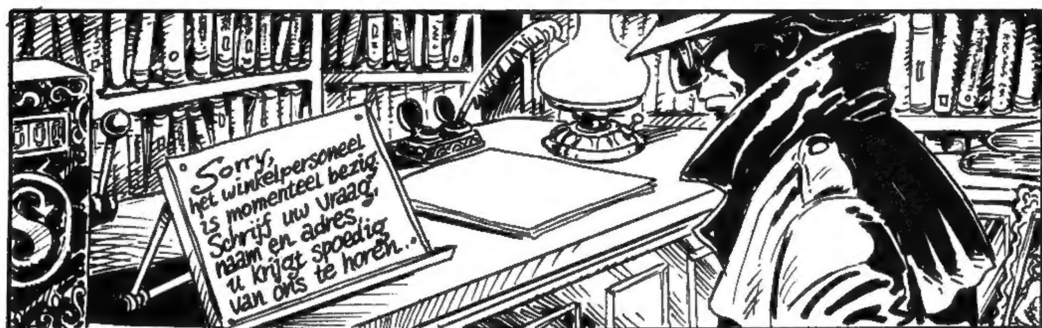

WIE ER GEEN BIJDRAGE LEVERT AAN ONZE WELVAART IS NIET WELKOM!
WIE NIET WELKOM IS MOET WEG. DESNOODS HEKKEN OM ONS LAND HEEN OM GROTE AANTALLEN TEGEN TE GAAN.

BIJDRAGE EN AANTALLEN? WAT HEEFT DAT MET ELKAAR TE MAKEN?

VREEMD.
SECRATO
SPECIALIST IN RAADSELS en MYSTERIES
ADVIES, ATTRIBUTEN EN LECTUUR

Sorry, het winkelpersoneel is momenteel bezig. Schrijf uw vraag, naam en adres. u krijgt spoedig van ons te horen..

WAAROM ZIEN WE ANDERE MENSEN ALS AANTALLEN? WAT BETEKENT DIT VOOR MIJ?

WAT IS EEN BIJDRAGE? LEVER IK OOK EEN BIJDRAGE? EN DE BUURVROUW?

WAAR BEN IK MEE BEZIG? HIER IS NIEMAND.

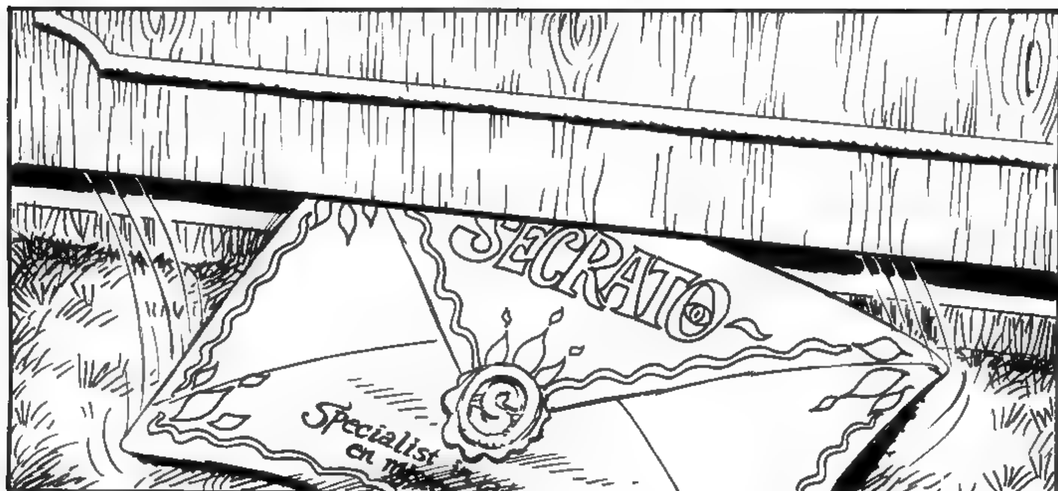

IK GA GEWOON NAAR DE BIEB.

bibliotheek amsterdam

VLUCHTELINGEN in GESCHIEDENIS

DE ONVERKLAARBARE BRIEF

F. VERDIEPT ZICH IN DE GESCHIEDENIS.

VLUCHTELINGEN UIT BELGIE 1914-1920.

De geschiedenis van Joden en Nederland

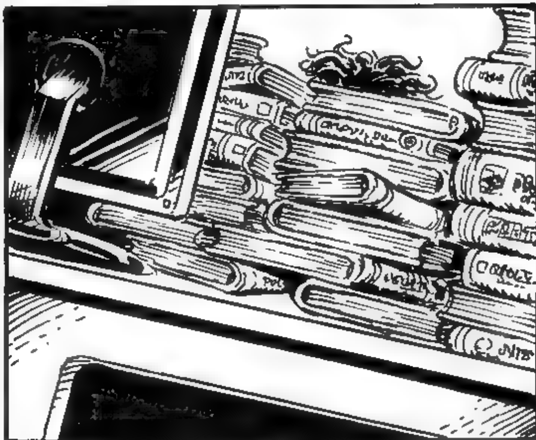
De Hugenoten

COMENIUS, *HET LABYRINT VAN DE WERELD*: HET LABYRINT IS EEN DOOLHOF VAN STEEGJES, DIE SYMBOOL STAAN VOOR DE VERSCHILLENDE STROMINGEN IN DE SAMENLEVING. CHAOS, WANORDE EN VERVREEMDING HEERSEN OVERAL. DE UITWEG UIT DIT MOERAS IS VOLGENS COMENIUS, JEZUS CHRISTUS.

HUGENOTEN IN
NEDERLAND.

ENGELAND SLUIT
DUITSE VLUCH-
TELINGEN OP.

TSJECHEN,
VIETNAMEZEN,
HONGAREN.

CHILENEN,
IRANIËRS.

WAT BENT U
IN GEDACHTEN,
MENEER F.?
IK SNAP HET NIET.
ZE ZIJN ER ALTIJD
AL GEWEEST.

VOELT U ZICH
WEL GOED,
MENEER F.?
IK WEET HET NIET.
ER KLOPT IETS NIET.

WAAR ZIJN ZE ALLEMAAL GEBLEVEN?

SECRAT@
Specialist in raadsels en misteries

SECRAT@

Aan de heer F.
Inzake het gevraagde advies en de gestelde vragen

IK HAD DIE BRIEF TOCH WEGGEGOOID? IK WEET HET ECHT ZEKER!

U HEEFT DE BIBLIOTHEEK BEZOCHT, MAAR HEEFT NU NOG STEEDS GEEN ANTWOORDEN EN DES TE MEER VRAGEN. ONBEANTWOORDE VRAGEN ZIJN ONZE SPECIALITEIT.

DIT IS ABSURD!

HET BEANTWOORDEN VAN UW VRAGEN KOST TIJD. HEEFT U DAAR GENOEG GEDULD VOOR?

UITERAARD! WAT EEN GEZEUR!

KOM DAN NAAR DE BIBLIOTHEEK VAN ONGESCHREVEN VERHALEN. DIE BEVINDT ZICH NAAST ONZE WINKEL OP NUMMER 26, 0 HOOG EN 3 DIEP. HOOGACHTEND, DE HOOFDBIBLIOTHECARIS.

RAAR ADRES, ZEG!

DE BIBLIOTHEEK VAN ONGESCHREVEN VERHALEN

SPECIALIST IN
RAADSELS en MYSTERIES

ADVIES,
ATTRIBUTEN
en
LECTUUR

WASSERETTE
der
GESCHIEDENIS

26-0-3

KLOP!
KLOP!

BOBONK

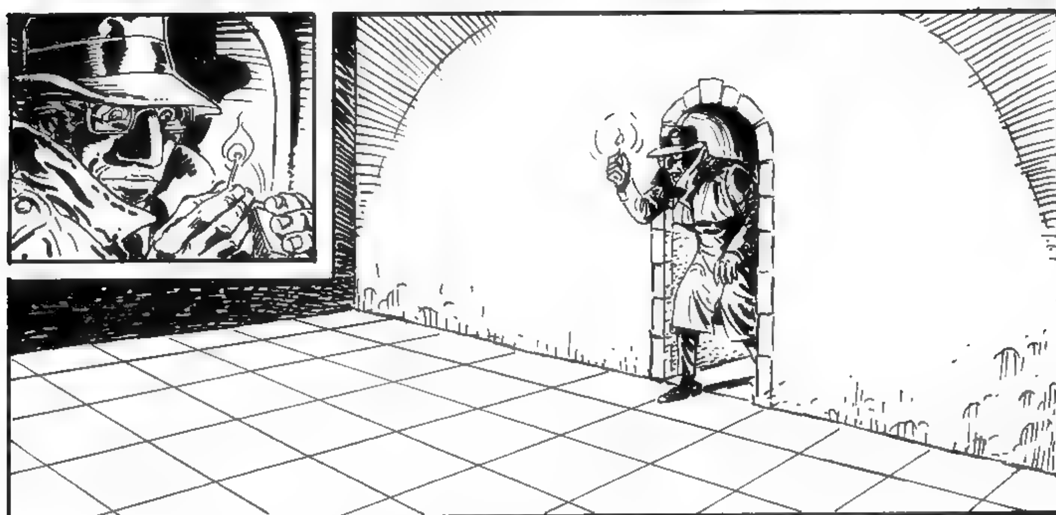

KRIII
F. WIL WEGGAAN, MAAR
PLOTS GAAT DE DEUR OPEN.

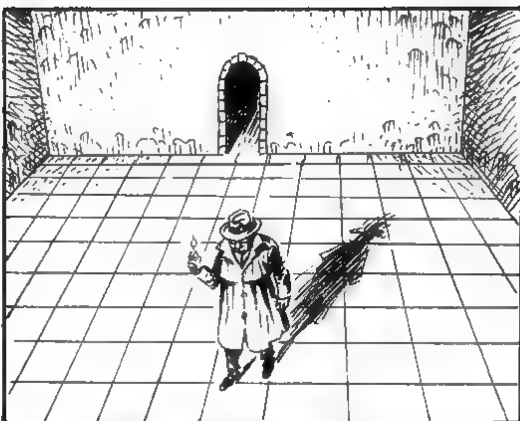

WAS
GES

ER HANGT EEN BRIEFJE AAN DE MUUR.

ANTWOORDEN VRAGEN OM GEDULD. HEEFT U GEDULD? NIET? DAN KUNT U BETER NU WEGGAAN. ONZE TIJD IS KOSTBAAR. WEL? LEES DAN DE BRIEF AAN DE ANDERE MUUR.

HUH? IK WEET ZEKER DAT HIER NET NIETS WAS.

U DIENT EERST LID TE WORDEN VAN DE BIBLIOTHEEK.

OM LID TE WORDEN MOET U DE DRIE DEUGDEN VAN DE VERHALENZOEKERS KENNEN. WILT U LID WORDEN? NEE? DAN KUNT U NU VERTREKKEN! JA? LEES DE BRIEF AAN DE ANDERE MUUR.

IK WORD VOOR DE GEK GEHOUDEN.

DE EERSTE DEUGD IS DE DEUGD VAN HET **LUISTEREN**! OOK ALS U NIETS HOORT, BLIJFT U LUISTEREN. U LUISTERT MET AL UW ZINTUIGEN.

WAAR MOET IK NAAR LUISTEREN?

ZET A.U.B. DE KOPTELEFOON OP.

DE EERSTE DEUGD: LUISTEREN

WAAR KOMT DIE VANDAAN?
HET WORDT STEEDS GEKKER.
NET EEN SCÈNE UIT EEN B-FILM.

F. BEVINDT ZICH PLOTSELING IN EEN ANDERE RUIMTE.

R

TOEN IK IN NEDERLAND AANKWAM UIT AFGHANISTAN, VOELDE IK VOOR HET EERST DAT IK OOK EEN MENS BEN.

GEEN TWEEDERANGS BURGER. GEEN ZOOGDIER. OF ALLEEN IEMANDS MOEDER. EEN VOLWAARDIG MENS!

LUISTER JE?

L
NATUURLIJK!

O JA? EN WAT ZEGT ZE DAN?

DAT ZE ZICH PAS EEN MENS VOELT SINDS ZE HIER IS. WEL EEN BEETJE SNEU.

IS DAT ZO?

HOE BEDOEL JE? DAT ZEGT ZE TOCH?

JE HOORT WAT ZE ZEGT, MAAR JE LUISTERT NOG STEEDS NIET.

WAT DAN? HOEZO?

KUN JIJ JE VOORSTELLEN HOE HET VOELT OM GEEN MENS TE ZIJN?

WEET JE HOE JE DAARACHTER KAN KOMEN?

NEE, NIET ECHT. HOE DAN? HOE?

MIJN VERHAAL
LUISTER GOED NAAR WAT ZE NIET ZEGT. VANG HAAR BLIK.

IK SCHRIJF HET OP.
"LUISTER" NAAR HAAR HANDEN. HEB OOR VOOR HAAR VERLANGENS!

JE KAN PAS NAAR EEN ANDER LUISTEREN ALS JE JEZELF NIET HOORT. ALS JE EIGEN GEDACHTEN UITGEBANNEN ZIJN.

MAAR JE HART NIET.
SNAP JE HET NU?

MAAR KAN IK HAAR HELPEN? KAN IK IETS VOOR HAAR DOEN?
JA, MAAR NIET NU. JE MOET NOG VEEL LEREN.
Ik zal ademen

Ik zal voordragen en vragen

DE TWEEDE DEUGD IS HET ONZICHTBAAR AANWEZIG ZIJN. BEN JE ZOVER?

DE TWEEDE DEUGD: ONZICHTBAAR AANWEZIG ZIJN

KUN JE HOREN WAT HIJ DENKT?
NEE, IK BEN TOCH NIET TELEPA-THISCH?

KLOPT, MAAR HOE KUN JE ER TOCH ACHTER KOMEN?

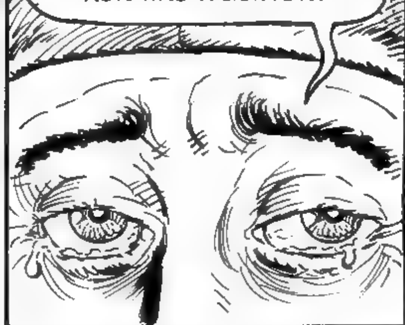

GEWOON VRAGEN?

KUN JE DAT DOEN ZONDER DAT JE HEM UIT ZIJN CON-CENTRATIE HAALT?

JE BENT DIEP IN GEDACHTEN. WAT VOEL JE?

IK ZIT ALS EEN RAT IN DE VAL. DE LUCHT IS VOL VAN DE STANK VAN VERBRAND VLEES EN VAN BLOED. WALGELIJK, ZO VOEL IK ME.

IK WEET NIET MEER VOOR WIE IK AAN HET VECHTEN BEN. EN TEGEN WIE IK VECHT. EN OOK NIET WAAROM.

WAAROM MOEST IK DAAR ZIJN? IK KON ER NIET MEER TEGEN, IK MOEST WEG. HET ENIGE WAT IK KON WAS VLUCHTEN.

HMMM, EN TOEN?

WEGGELOPEN. IK LIEP WEKENLANG. EN IK LOOP NOG STEEDS. IK WEET ALLEEN NIET WAARHEEN.

GOED ZO, JE BENT NU TAMELIJK ONZICHTBAAR. JOUW VRAGEN ZIJN ONDERDEEL VAN ZIJN GEDACHTEN. VRAGEN DIE HIJ ZICHZELF OOK STELT.
R

IK BEN WEGGEGAAN. MAAR WANNEER KOM IK AAN?

JE MOET HET VERHAAL NIET WILLEN BEÏNVLOEDEN, EEN ANTWOORD FORCEREN OF WILLEN HELPEN.

INTEGER OMGAAN MET VERHALEN, DAAR GAAT HET DUS OM.

HOE KAN IK ONZICHTBAAR BLIJVEN EN TOCH VRAGEN STELLEN?
DAAR ZIJN WAT REGELS VOOR. REGEL 1: DENK NOOIT DAT JE HET VERHAAL AL KENT. ELK VERHAAL IS UNIEK.

DE CONTEXT KEN JE MISSCHIEN, MAAR HET VERHAAL NOG NIET.

REGEL 2: NIET OORDELEN, OOK AL HEB JE WEL EEN MENING.

HET VERHAAL IS BELANGRIJKER DAN JOUW CONCLUSIE. HET HEEFT ZIJN EIGEN CONCLUSIES.

REGEL 3: HET GAAT NIET OM DE WAARHEID, MAAR OM DE WERKELIJKHEID VAN HET VERHAAL.

HOE KAN IK DIT ALLEMAAL ONTHOUDEN?

DAT LEER JE VANZELF, ALS JE DE VERHALEN INADEMT EN ER DOORHEEN ZWEEFT. ZO WORD JE ONDERDEEL VAN HET VERHAAL DAT VERTELD WORDT.

DE DERDE DEUGD HELPT JE DAARBIJ.

DE DERDE DEUGD: HOUD EVENVEEL VAN DE MENSEN DIE VERTELLEN ALS VAN HUN VERHALEN. MEER DAN VAN JE EIGEN GEDACHTEN.

HEB JE HET DOOR?

HMMM, TJA, KWEENIE.

DE DERDE DEUGD: HOUD VAN MENSEN

HOE WEET JE IN GODSNAAM OF JE VAN MENSEN HOUDT? WAT IS HOUDEN VAN?

IK KAN MISSCHIEN LEREN LUISTEREN, ONZICHTBAAR ZIJN EN INTEGER OPEREREN. MAAR OF IK VAN MENSEN KAN LEREN HOUDEN? IK BEN WISKUNDIGE!!

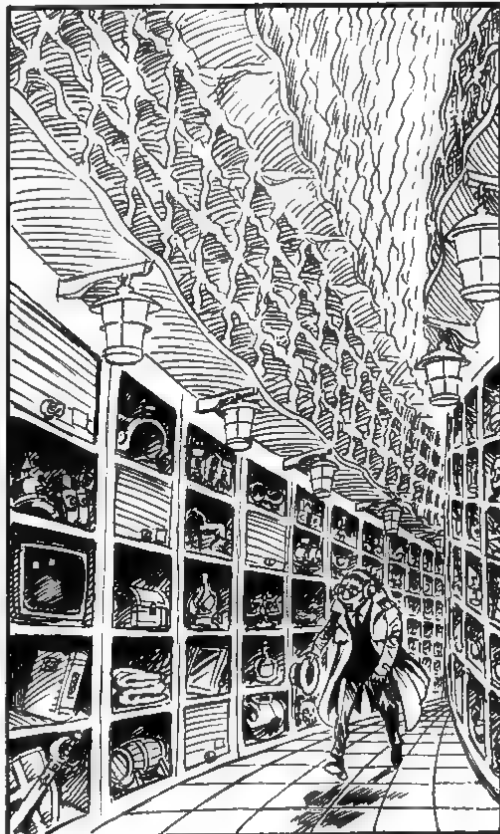

DAAR ZIJN GEEN REGELS VOOR. JE VOELT HET GEWOON. ALS JE JE IN IEMAND KAN VERPLAATSEN, DAN HOU JE OOK VAN DIE PERSOON.

MAAR WAT ALS DIE PERSOON EEN SCHURK IS? EEN MASSAMOORDENAAR OF EEN VERKRACHTER?

ZELFS DAN. HET GAAT BIJ VERHALEN NIET OVER ONS OORDEEL. HET GAAT OM HET WEZEN VAN DE MENS.

IK MOET DUS STERK ZIJN. KAN IK DIE TWEE ZAKEN, LUISTEREN EN OORDELEN, UIT ELKAAR HALEN? KAN IK DAT?

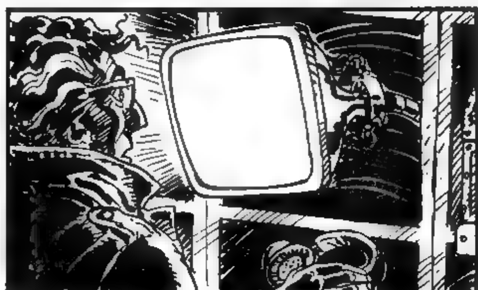

OPEENS DIJT DE KAMER UIT EN VERANDERT IN EEN EINDELOZE BIBLIOTHEEK.
?!

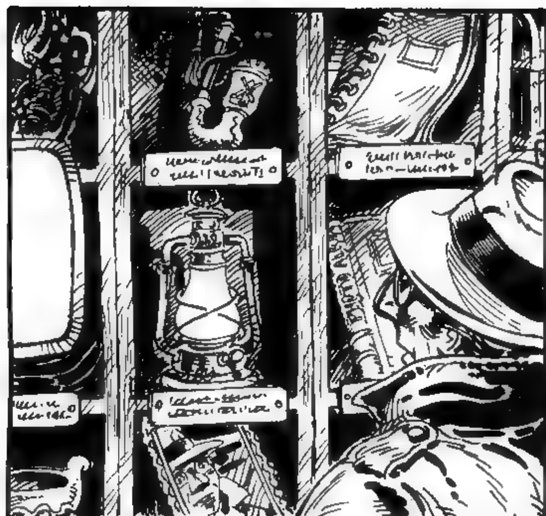

WAAATT!!!

WELKOM BIJ DE BIBLIOTHEEK VAN ONGESCHREVEN VERHALEN, MIJNHEER F. ...

DE GEBRUIKSAANWIJZING VAN DE BIBLIOTHEEK IS HEEL SIMPEL...

IEDER OBJECT VERTELT EEN VERHAAL. HET VERHAAL VAN ZIJN EIGENAAR. ...

ZIJN EIGENAAR. ...
De fluit van Raji Sanar, India, Majidabad, 1663.

ALS JE EEN OBJECT OPPAKT, WORD JE VOOR TWEE UUR GETRANSFORMEERD NAAR DE TIJD EN PLAATS WAARIN HET VERHAAL ZICH AF-SPEELDE. JE ZIET DE EIGENAAR EN DE OMGEVING VAN DE PERSOON...

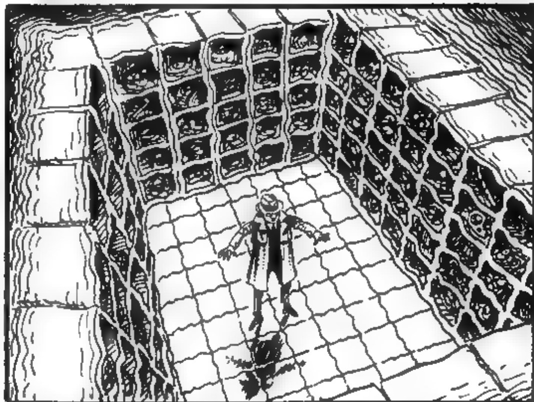

IS DAT NIET ENG? KOM IK DAN WEL WEER VEILIG TERUG?

JE HOEFT NIET BANG TE ZIJN. FEITELIJK BEN JE AL DIE TIJD HIER IN DE BIBLIOTHEEK. JE BEWUSTZIJN WORDT MEE-GENOMEN NAAR EEN ANDERE TIJD EN PLAATS. ZODRA DE TIJD OM IS, KOM JE WEER TERUG HIER EN WORD JE ALS HET WARE WAKKER...

JE WILT IETS WETEN OVER VLUCHTELINGEN. DIT IS DE AFDELING 08-2018. ALLE ANDERE AFDELINGEN WORDEN NU WEGGEHAALD ...

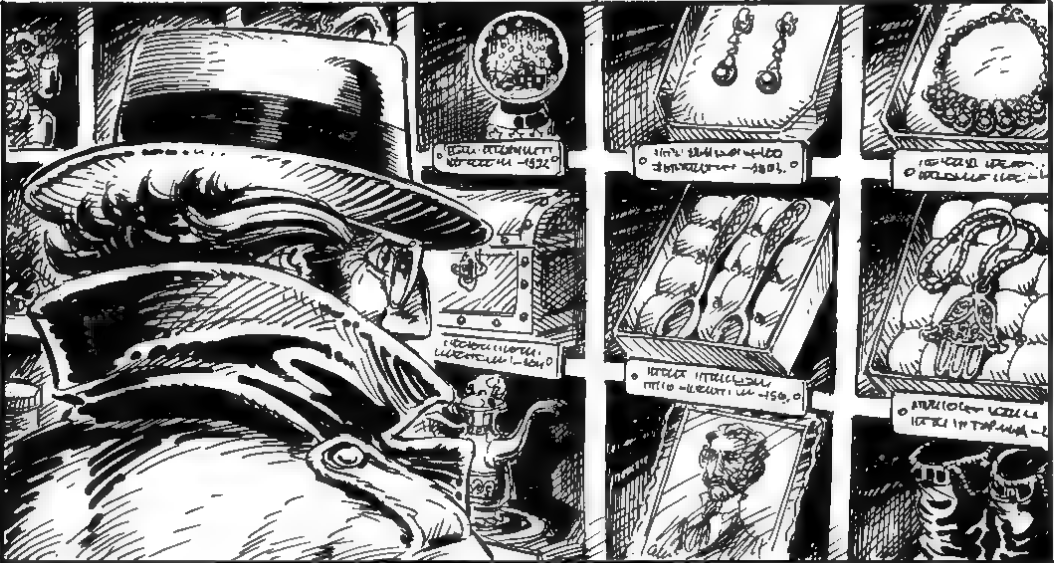

...
GODDANK, ZOEKEN IS HIER ONMOGELIJK. KLEI-NER IS BETER.

?!

MAAR DIT IS TOCH NET ZO GROOT ?!!!

DE LEREN LAARZEN VAN STEPHAN UIT GENT

Stephan uit Gent,
Amsterdam, 1592.

Boekdrukker
van Genthoven

WEET U, U BENT EEN VAN DE WEINIGE DRUKKERS IN ONZE STAD.

DANKZIJ U HEBBEN WE NIET ALLEEN GEDRUKTE BIJBELS, MAAR OOK LEUKE BOEKEN VOOR DE MENSEN.

DANK, HEER. IK HOOP DAT MIJN AANVRAAG VOOR LIDMAATSCHAP VAN HET GILDE GEHONOREERD ZAL WORDEN.

DAT WORDT HELAAS EEN MOEILIJKE ZAAK. U WEET DAT VLUCHTELINGEN GEEN LID VAN DE GILDES MOGEN ZIJN.

IK WOON AL 25 JAAR IN AMSTERDAM, MENEER DE DOMINEE. HONDERDEN BOEKEN HEB IK GEDRUKT EN TOCH WORD IK ANDERS BEHANDELD.

MAAR UW LANDGENOTEN KWAMEN MET ZO VEEL TEGELIJK. VROEGER TELDE AMSTERDAM MAAR 70.000 INWONERS EN NU ZIJN HET ER MEER DAN 100.000.

AMSTERDAM IS VOL. ALS U DEZELFDE RECHTEN KRIJGT, KOMEN ER NOG MEER MENSEN HIER NAARTOE.

WAT MOETEN ZE ETEN? WAAR MOETEN ZE SLAPEN?

VINCENT, BRENG JIJ DEZE PLATEN EVEN NAAR DE ZETTER?

UW ZOON WORDT GROOT.

JA, EN HIJ LEERT HET VAK HEEL GOED. HIJ ZAL DE ZAAK GAUW OVER-NEMEN.
DANK, HEER STEPHAN, VOOR UW SNELLE HULP. U BENT ECHT ONMIS-BAAR.

EN IN DE BINNENSTAD MOGEN WONEN MET ONZE EIGEN KERK EN ONZE EIGEN DOMINEE.

WIJ VLUCHTTEN UIT GENT TOEN DE SPANJAARDEN DE STAD BINNENVIELEN.

MIJN VROUW EN VADER KONDEN NIET LOPEN. IK TROK DE WAGEN, AL WAREN MIJN VOETEN KAPOT.

ALFRED, MIJN BESTE MAAT, WAS DOKTER. HIJ HIELP ME MET DE WAGEN EN MET MIJN VOETEN.

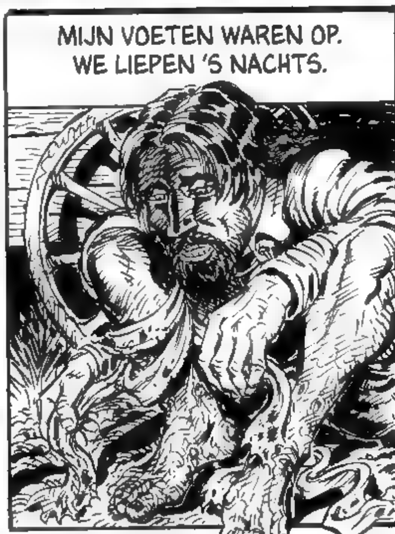

ELKE DAG MOESTEN WE MENSEN BEGRAVEN.

MENSEN ZONDER KINDEREN WAREN SNELLER. WIJ RAAKTEN ACHTEROP.

ANTWERPEN IS GEVALLEN! VEEL DODEN! JULLIE MOETEN EEN AN-DER PAD NEMEN.

MIJN VOETEN WAREN OP. WE LIEPEN 'S NACHTS.

ALFRED WERD ZIEK. HIJ HOESTTE BLOED OP. TOCH BLEEF HIJ VOOR ONS ZORGEN.

STEPHAN, IK GA HET NIET REDDEN. IK BLIJF HIER.
BLIJF OP DE WAGEN LIGGEN. IK TREK JE WEL.

NEEM DEZE LAARZEN. IK HEB ER NIETS MEER AAN.

DANKZIJ DE LAARZEN HEB IK VEILIGE OORDEN KUNNEN BEREIKEN.

LATER MOEST MIJN RECHTERBEEN TOCH AFGEZET WORDEN.

VADER GING OOK DOOD. EEN PAAR WEKEN LATER KWAMEN WE IN AMSTERDAM AAN.

JE BROER HEB IK ALFRED GENOEMD OM MIJN VRIEND DE DOKTER NOOIT TE VERGETEN.

DIE LAARZEN
ZIJN ECHT HEILIG
VOOR MIJ.

IN AMSTERDAM MOCHT
IK NIET ALS LERAAR
WERKEN.

VLUCHTELINGEN MOCHTEN
NIET IN DE STAD WONEN.

MIJN VADER WAS DRUKKER.
IK LEERDE HET VAK VAN HEM.

IK HEB ERGENS GELEZEN
DAT DE FAMILIE VAN
GENTHOVEN VEEL
BOEKEN GEDRUKT
HEEFT.

DE ZILVEREN RING VAN LUCIA MARKOVIĆ

ALS IK GROOT BEN, WIN IK EEN GOUDEN MEDAILLE OP DE OLYMPISCHE SPELEN!

IN WELKE SPORT?
SCHAATSEN. IK OEFEN ELKE DAG. IK WORD VAST BEROEMD.

HEEL MOOI. WEET JIJ TOEVALLIG WAAR IK BEN, JONGEDAME?
WAT EEN RARE VRAAG. U BENT IN HET PARK, GEKKIE. WAAR ANDERS?

JA, NATUURLIJK, MAAR IN WELKE STAD?
PRAAG!! DAG, GEKKIE!

PRAAG? WELK JAAR IS HET? WAAROM BEN IK HIER?

МОСКВИЧ

ZMRZLINA

WEET U NU WEL WAAR U BENT?

WAS JIJ NIET EEN STUK JONGER DAARSTRAKS?
TRAKTEERT U ME OP EEN IJSJE?

HOE HEET JE, JONGEDAME?
LUCIA. EN U? GEKKIE?
F.
RARE NAAM. IK NOEM U GEKKE FI.

WEET JE WELK JAAR HET IS?

U STELT ECHT RARE VRAGEN. NU WEET U OOK AL NIET WELK JAAR HET IS. HET IS 1956!

RUSSISCHE TANKS ZIJN GISTEREN BOEDAPEST BINNENGEREDEN. DE STAAT VAN BELEG IS AFGEKONDIGD.

IK MAG VOLGEND JAAR NAAR DE JEUGDKAMPIOENSCHAPPEN. IK GA ZEKER EEN PLAK WINNEN.

KOMT U OOK KIJKEN? HET WORDT SUPER.
ALS IK NOG HIER BEN, KOM IK ZEKER KIJKEN.

IK MOET WEER WEG, DAG GEKKE FI. VERGEET NIET WAAR U BENT, HÈ? TOT ZIENS!
DAG, LUCIA.

WAAROM HEEFT DE BIEB MIJ HIERHEEN GESTUURD?

NÁRODNI MISTROVSTVÍ v Krasobruslení 1960
KAMPIOEN-SCHAP 1960.

NET WAS HET NOG 1956. VREEMD.

DAG, GEKKE FI! LEUK DAT U ER BENT. IK GA WINNEN, HOOR!!!
PRAHA
PLZEN
NM 196

VOOR HAAR BEN IK DUS IN PRAAG. ZE IS ALWEER OUDER. IK BEGIN DIT LEUK TE VINDEN.

JAMMER DAT ZE TWEEDE WERD. ZE IS ERG GOED.
VSTUP 1

HÉ, GEKKE FI, STAAT U OP MIJ TE WACHTEN? FIJN U WEER TE ZIEN.

IK BEN VERLOOFD. IK HEB HEM NA DE WINTER-SPELEN ONTMOET. HIJ STUDEERT. OH, IK BEN ZO GELUKKIG, GEKKE FI!
DAT IS EEN MOOIE RING, LUCIA. IS JE VERLOOFDE OOK SCHAATSER?

NEE, HIJ IS ALLEEN MET POLITIEK BEZIG. HIJ IS DEMOCRAAT EN VERGADERT ALTIJD MET ZIJN KAMERADEN. IK GA VAAK MEE.

HET ZIJN MOOIE TIJDEN, GEKKE FI. WE HEBBEN ZOVEEL HOOP. HET WORDT STRAKS NOG BETER. WE ZULLEN VRIJ ZIJN.

ZIJN JE OU-DERS BLIJ DAT JE MET HEM TROUWT?

IK BEN WEG VAN THUIS. MIJN VADER IS EEN OUDE COMMUNIST. HIJ VINDT HET MAAR NIETS. HIJ MAG MILAN NIET.

HOE ZIT HET MET HET SCHAATSEN?
IK GA STUDEREN, MEZELF ONTWIKKELEN. EN IK BLIJF SCHAATSEN.

MILAN HOUDT STRAKS EEN TOESPRAAK HIER. IK HOOP DAT ER VEEL MENSEN KOMEN. IK VIND HEM ZO GEWELDIG!!

DE VOLGENDE KEER NEEM IK HEM MEE. DAN ZIET U HEM. TOT DAN, FI.
DAG, LIEVE LUCIA.

IK HEB NOG NOOIT ZO VAAK DEZELFDE PERSOON GEDAG GEZEGD.

HET RUSSISCHE LEGER VALT PRAAG BINNEN.
RESTAURACE

DUBČEK JE ZATČEN!
DUBCEK IS GEARRESTEERD.

KOM, GEKKE FI, HET IS HIER NIET VEILIG. MILAN IS GEVLUCHT. IK MOET OOK WEG. ALLES IS MISLUKT!

LUCIA?
LUCIA, WAAR BEN JE?!

KAMPIOENSCHAAP KUNSTSCHAATSEN Amsterdam -1972-
1

IK BLIJF HIER. IK GA NIET TERUG NAAR PRAAG. IK GA NAAR DE POLITIE.
IS MILAN OOK HIER?
CH

ZE SCHOTEN HEM NEER BIJ DE GRENS. DAT HEB IK PAS EEN JAAR LATER GEHOORD. ZELF HEB IK ZES MAANDEN VASTGEZETEN. NU BEN IK HIER MET HET TEAM.

VREEMDELINGEN P E

~GALERIE~
MILAN'S ZILVEREN RING
HÉ, GEKKE FI!
E·X·P·O

IK HEB MILANS RING NOG. HIER EXPOSEREN VLUCHTELINGEN.

JE HEBT DUS KUNSTGESCHIEDENIS GESTUDEERD? MOOIE GALERIE.
JA, IN AMSTERDAM. IK BEN HIER GETROUWD.

HEB JE KINDEREN?
DRIE, DE OUDSTE IS VERLOOFD. IK GEEF OOK LES.

DE MUUR IS UITEINDELIJK DUS TOCH GEVALLEN. HELAAS TE LAAT VOOR MILAN.
EN SCHAATSEN?

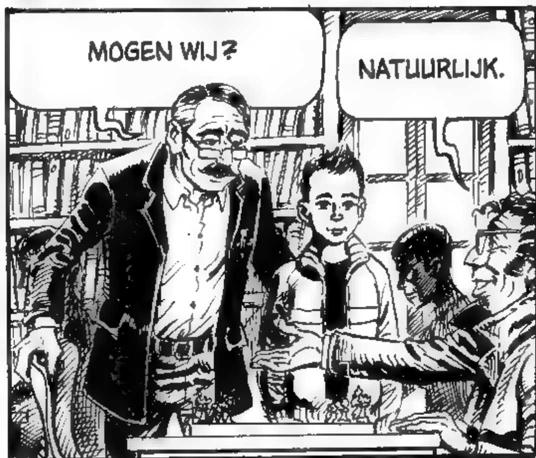

MIJN OUDSTE HEET OOK MILAN. IK GEEF HEM DEZE ZILVEREN RING CADEAU ALS HIJ TROUWT. HIJ HEEFT AL TWEE KEER DE ELFSTEDENTOCHT GEREDEN. GOED, HÉ?

HET SCHAAKBORD VAN MOUS BABAN

SPANNEND, ZEG! NÓG EEN VERHAAL!

MOGEN WIJ?
NATUURLIJK.

U BEGINT.
SCHAKEN IS EEN SPEL VAN KONINGEN, HASSAN. VOL MAGIE EN VERHALEN.

MEESTER, KON U AL SCHAKEN TOEN U ZO OUD WAS ALS IK?
NEE, JONGEN, PAS LATER GELEERD. IK KENDE TOEN NIEMAND DIE HET KON.

GELUKKIG BEN JIJ VEEL NIEUWSGIERIGER DAN IK DESTIJDS. EEN BIJZONDERE DEUGD, NIEUWSGIERIGHEID!!!

WAAR HEEFT U SCHAKEN GELEERD?
IN DE GEVANGENIS, JONGEN.

IK KEN EEN VERHAAL OVER EEN SCHAKER IN DE GEVANGENIS.
JA, HET BEKENDE VERHAAL VAN STEPHAN ZWEIG.

WIE IS HIJ, MEESTER? KOMT HIJ OOK UIT IRAN?
NEE, JONGEN, HIJ WAS EEN OOSTENRIJKER. EEN JOOD DIE MOEST VLUCHTEN VOOR HITLER.

WAS HIJ OOK LERAAR, NET ALS U?
HIJ WAS SCHRIJVER EN JOURNALIST. EEN VAN ZIJN BOEKEN HEET *DE SCHAAKMEESTER*.

KLOPT, HIJ VLUCHTTE EERST NAAR ENGELAND.
EN DAARNA NAAR ARGENTINIË. IK LIJK OP DIE HOOFDPERSOON.

EIGENLIJK LIJKT EEN GEVANGENIS EEN BEETJE OP EEN SCHAAKBORD. JE ZIT DE HELE TIJD OPGESLOTEN IN JE VAKJE. TOTDAT JE WEER MAG BEWEGEN.

NET ALS STEPHAN ZWEIG SPEELDE IK IN MIJN HOOFD OP EEN DENKBEELDIG SCHAAKBORD.

MIJN VADER IS NIET ERG NIEUWSGIERIG, DENK IK. HIJ ZEGT DAT IK *NIET* NAAR ANDEREN MOET LUISTEREN. BOEKEN VINDT HIJ NIET FIJN. MIJN MOEDER WEL.

ALS JE NIET NIEUWSGIERIG BENT, DAN BEN JE ALS EEN PION OP HET SCHAAKBORD. JE WORDT DOOR IEMAND OPGEPAKT, ERGENS NEERGEZET EN SOMS OPGEOFFERD.

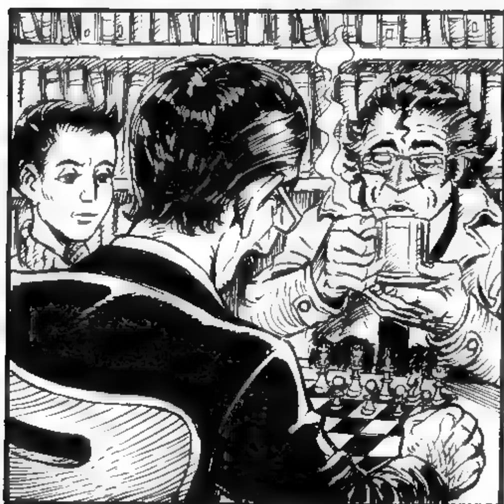

EEN SCHAKER IS NIEUWSGIERIG. HIJ OVERZIET ALLE VAKJES EN STUKKEN. HIJ DENKT VOORUIT. WIL JE EEN SCHAKER ZIJN OF EEN PION?

EEN SCHAKER, NATUURLIJK.
GOED ZO, EEN HEEL GOEDE KEUZE.

BENT U EEN SCHAAKLERAAR OF EEN GEWONE LERAAR, MENEER?
ALLEBEI. IN HET WEEKEND GEEF IK SCHAAKLES AAN KINDEREN IN DE BUURT.

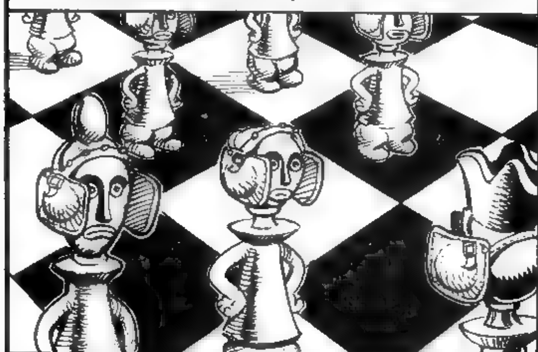
JE WORDT TER DOOD GEBRACHT WEGENS HET HEBBEN VAN FANTASIE!

TOEN IK VRIJKWAM, BESLOOT IK TE VLUCHTEN.

LATER LEERDE IK HET ANTWOORD: OOGKLEPPEN. RELIGIEUZE, NATIONALISTISCHE, EGOÏSTISCHE EN SOMS RACISTISCHE OOGKLEPPEN. DAT IS DE OORZAAK!!!

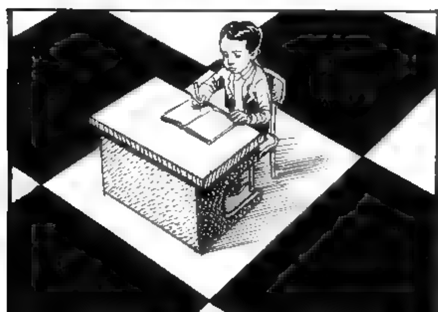

MIJN MISSIE WERD DUIDELIJK: HET BESTRIJDEN VAN OOGKLEPPEN, WAAR IK OOK BEN.

HOE DOET U DAT, MENEER? HOE VOERT U DIE STRIJD?
DOOR ANDEREN TE LATEN ZIEN HOE ZE KUNNEN LEREN. NIEUWSGIERIGHEID OPWEKKEN, VOORAL BIJ KINDEREN.

BENT U DAAROM LERAAR GEWORDEN?
INDERDAAD, MAAR ALLEEN VOOR JONGEREN.

IK KOCHT EEN REISSCHAAKSPEL IN KARACHI EN ZEI TEGEN MEZELF: EEN BETERE WERELD BEGINT BIJ DE KINDEREN.

ALS KIND HEB IK ALLEEN GEHOORD WAT VERBODEN WAS EN WAT NIET MOCHT.

NOOIT HEEFT IEMAND ME GEVRAAGD WAT IK ZELF WILDE EN WENSTE.

HOEVEEL KLEUREN, SCHAAKSTUKKEN EN VAKJES?
TWEE KLEUREN, 32 SCHAAK-STUKKEN EN 64 VAKJES.
BRAVOOO!!!!!

HOEVEEL VAKJES IN EEN RIJ?
ACHT.

2 X 2 IS 4. 2 X 2 X 2 IS 8. 2 X 2 X 2 X2 IS 16.
16 X 2 IS 32. 32 X 2 IS 64.

BRAVO JONGEN! TWEE IS EEN MA-GISCH GETAL. TWEE IS ALLES EN ALLES IS TWEE.
IS ALLES DAN ZO WEINIG?

ZOALS ZWART EN WIT.
ZOALS DEZE TEKENING WAAR WE IN ZITTEN.

EINDIG EN ONEINDIG, DAG EN NACHT, GOED EN SLECHT.
GOD EN SATAN, MAN EN VROUW, HIER EN DAAR, HOERAAAA!!!!!

DE MAN DIE ME IEDERE OCHTEND IN ELKAAR SLOEG, WAS EEN ARME SOLDAAT.

HIJ DACHT DAT HIJ VOOR ELKE KLAP DIE HIJ ME GAF EEN BELONING IN HET PARADIJS ZOU KRIJGEN.

WE ZIJN GEEN PIONNEN, HASSAN. WE ZIJN REGISSEURS VAN ONS EIGEN LEVEN.

IK WIL GEEN OOGKLEPPEN IN MIJN LAND, MENEER. WEG ERMEE!
IN IRAN, BEDOELT U?

SCHAAK EN MAT, MIJN VRIEND.
VERDORIE!

ADIEU. HET WAS ME EEN GENOEGEN. EN MET MIJN LAND BEDOEL IK NEDERLAND, MENEER. GENOEG MENSEN MET OOGKLEPPEN, OOK HIER.

DE GIDS IN DE TUIN

SLUITINGSTIJD !!

?!

DAN MAAR NAAR HUIS.

NOG GEEN EINDE AAN DE VLUCHTE-LINGENCRISIS.
ACTUEEL
.NL

WE MOETEN OP ZOEK NAAR FUNDAMENTELE OPLOSSINGEN.

EN WAT DENK JIJ, F.? WAT ZIJN DE OPLOSSINGEN? JA, JIJ. JIJ DOET TOCH DE HELE DAG ONDERZOEK?

WIE, IK?
JIJ, JA. BEN JE DOOR DIE VER-HALEN WIJZER GEWORDEN?

IK PRAAT TEGEN DE TELEVISIE. IS DIT EEN DROOM?

DRRIING
DRRIING
DRIE UUR IN DE NACHT. WIE KAN DAT ZIJN?

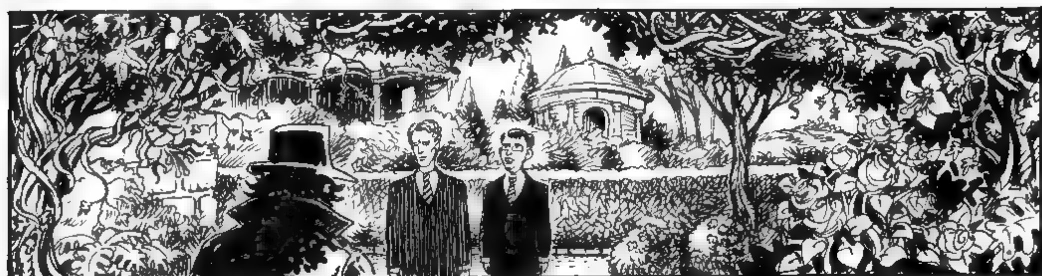

WIE IS DAAR?
TAXI!

IK HEB GEEN TAXI BESTELD, OF TOCH?
MENEER F., UW WAGEN STAAT KLAAR.

HIER MOET U ZIJN. ER IS AL VOOR U BETAALD.

IK GELOOF DAT IK DROOM.
TAXI ?
?-???

WELKOM IN DE TUIN VAN BETEKENISSEN.

DIT KAN EEN UITWEG ZIJN.
WIENS DROOM IS DIT?
DE MIJNE, GELOOF IK.

F. ZOEKT WIJSHEID. U BENT HIER OMDAT HIJ DIE OOK BIJ U HOOPT TE VINDEN.

TE MOEILIJK VOOR DE KIJKER.
DAN MOET HIJ OP ME STEMMEN.
WIE BENT U?

IK BEN DE TUIN-
VROUW EN UW GIDS.
WAT BETEKENEN DIE
VERHALEN VOOR MIJ?

DAT JE
NIET ALLEEN
BENT EN DAT
DE WERELD
NIET OM JOU
DRAAIT.
DIT WORDT
NIETS.
VERSPILDE
TIJD.
MIJN GEWETEN
KNAAGT AAN MIJ.

IN JOUW TUIN STAAN
ALLEEN MAAR EENZAAM-
HEIDSBLOEMEN.

JOUW GEWETEN VRAAGT
JE OM TE BEWEGEN. OM JE
EIGEN COMFORTZONE TE
VERLATEN.

JE MOET EEN BEEKJE AANLEGGEN,
GEVULD MET DE GEDACHTEN VAN JE
VOORGANGERS, EN DAARIN GAAN
ZWEMMEN.

DAN KOMT HET LICHT
IN JE TUIN. JE ZIET DE
SPELENDE KINDEREN. ZIJ
WIJZEN JE DE WEG.

DE VERLOREN OORBELLEN VAN MINA

HET IS NATUURLIJK LEEG. DAT VERWACHTTE IK AL.

KONING

FEEST JIJ NIET VANDAAG? DE KONINGIN IS JARIG.
IS DIT EEN VERJAARDAG-FEESTJE?

SOORT VAN. BEN JE NIEUW HIER DAN?
JA, MAAR IK HEB NIETS OM TE VIEREN.

DAT IS ERG. IS ER IETS DAT JE GRAAG WILT?
IK WIL EEN VAN HEN ZIJN. EEN VAN DIE KINDEREN.
ALLES 5€

IK WOU DAT IK ZO'N MOEDER HAD.

MIJN MOEDER WAS EEN VERSCHRIKKING, EEN TIRAN.

SORRY, MAMA, *SNIK*, IK ZAL BRAAF ZIJN.

MINA, IS DE VLOER AL SCHOON?

WAT WIL JE NU GAAN DOEN?
WEET JE WAAR IK ASIEL KAN AANVRAGEN? IK KAN NERGENS HEEN.

HET IS NIET VER VAN HIER.
IK BEN ZO MOE EN VIES. IK LOOP AL DERTIG DAGEN.

IK BEN AL EEN PAAR KEER GE-VLUCHT.

IK ZAL HET NOOIT MEER DOEN, MAMA.

ZE MOET TROU-WEN MET MARCO.
HIJ IS OUDER EN KAN HAAR IETS LEREN.

HOE BEN JE HIER GEKOMEN?
GELOPEN, GELIFT EN MET DE TREIN.
WAAROM BLEEF JE NIET WAAR JE WAS?

BESTAAT ER ECHT EEN GOD?

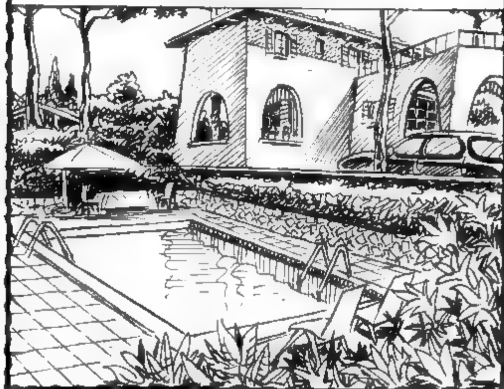

DEZE OORBELLEN ZIJN VAN DE MOEDER VAN MIJN OMA GEWEEST.

IK ZOU IN ROME EEN RIJK LEVEN KRIJGEN, ZEI HIJ.

ALLES BLEEK EEN LEUGEN, EEN ZIEKE FANTASIE.

GEEN GELD VERDIENEN OP STRAAT WAS KLAPPEN KRIJGEN.

OOK DRUGS VERKOPEN.

WEER DIE KLAPPEN, WEER DIE VERNEDERING. WEER HUILEND IN MIJN BED LIGGEN.

IK MOEST OPNIEUW VLUCHTEN.

NA DRIE DAGEN LOPEN EN LIFTEN KWAM IK BIJ DE FRANSE GRENS.

VEEL GELD HAD IK NIET.

VAN MIJN LAATSTE CENTEN KOCHT IK EEN KAARTJE NAAR PARIJS.

PARIJS WAS EEN STAD VOOR GELUKKIGE MENSEN, NIET VOOR MIJ.

IK DEED ALLES VOOR EEN WARME HAP EN EEN BED.

BANG VOOR DE POLITIE EN BANG VOOR LANDGENOTEN.

MIJN MAN HAD ME AAN EEN BENDE VERKOCHT. ZE WAREN OP ZOEK NAAR ME.

TE VEEL POLITIE EN ROEMENEN IN PARIJS, IK MOEST WEG.

GENOEG VOOR EEN KAARTJE NAAR 'T NOORDEN...

LOPEND BEREIKTE IK BELGIË.

DAAR KOCHT IK EEN KAARTJE NAAR AMSTERDAM.

ZIJN ER HIER VEEL ROEMENEN, MENEER DE AMBTENAAR?
IK WEET HET NIET, MEVROUW.

IK STUUR U NAAR EEN ASIELZOEKERSCENTRUM.

WELKOM IN HET AZC. IK HEET GEEN MINA MEER OVERIGENS.

HOE HEET JE NU?

MEREL. MINA WAS EEN VOGEL DIE ALLES NAZEI. ZO BEN IK NIET MEER.

IK WORD TERUGGESTUURD, WIST JE DAT? NA VIER JAAR IN DEZE KAMER MOET IK TOCH WEER WEG.

GELUKKIG HEET IK NU MEREL. IK ZING MIJN EIGEN LIED. IK WEET WAT IK MOET DOEN.

IBN ISAAK EN HET RIJK DER DIEREN

WAT IS ER MET HAAR GEBEURD? HOE GAAT HAAR VERHAAL VERDER?

MERELS ZOEKEN TUINEN OM TE NESTELEN. ZE IS OP ZOEK GEGAAN NAAR EEN GESCHIKT NEST.

WAAROM MOEST ZE WEG? WAAROM KON ZE NIET GEWOON BLIJVEN?

IS DAT NIET PRECIES DE VRAAG WAAR JE NAAR OP ZOEK BENT? BLIJF LUISTEREN!

Verhalen uit het rijk der dieren door Ibn Isaak

JEZUS HEEFT VANNACHT WEER TOT ME GESPROKEN.

DE DAG DES OORDEELS IS NABIJ. VREEMDEN BRENGEN ENGE ZIEKTES MEE. ZE VEROORZAKEN DOOD EN VERDERF. HOU ZE TEGEN!
ZE PAKKEN ONZE VROUWEN AF!

DE ZEEËN STROMEN VOL BLOED. DODEN IN DE ZEE IN OVERVLOED.

WIE IS DIE MAN DIE DAAR ZIT?

HIJ IS IBN ISAAK, EEN GELEERDE UIT HET ZUIDEN. HIJ VERTELT PRACHTIGE VERHALEN.

IN HET RIJK DER DIEREN WOONDEN TWEE JAKHALZEN, KALO EN DANO.

HALLO, EZEL.
KOM JE OOK NAAR HET FEESTJE VAN DE LEEUW?
JA, LEUK.

EXCELLENTIE, WIJ GEVEN U DEZE EZEL CADEAU ALS LUNCH.
DIT ZAL IK BELO-NEN.

DE LEEUW VALT AAN. MAAR DE EZEL KAN ONTSNAPPEN.

DANO EN KALO KOMEN DE EZEL EEN PAAR DAGEN LATER WEER TEGEN IN HET BOS.

HÉ, EZEL, WAAROM BEN JE WEGGEGAAN? HET WAS LEUK, TOCH?
VANDAAG IS ER WEER EEN FEEST. KOM JE MEE?

EXCELLENTIE, WE RADEN U AAN ZIJN HERSENEN EN OREN NIET TE ETEN.
WAAROM NIET?

ZE ZIJN VAST EN ZEKER BEDORVEN. ANDERS WAS DEZE IDIOOT TOCH NIET VOOR DE *TWEEDE* KEER MEEGEGAAN?

WIJ MENSEN ZIJN NET ALS DEZE EZEL. WE LEREN NIET VAN ONZE FOUTEN.

GELEERDE HEER, IK HEB DRINGEND ADVIES NODIG.

WIE TOEGEEFT ADVIES NODIG TE HEBBEN, KENT HET ADVIES AL VOOR DE HELFT.

IK ZOEK NAAR HET BEEKJE, HET LICHT EN DE SPELENDE KINDEREN, DIE ER MEER VAN WETEN.
IN DE TUIN VAN JE DROMEN... DAT ZEI JE GIDS TOCH?
JA, MAAR IK SNAP ER NIKS VAN. HET IRRITEERT ME.
HET GAAT OM DIEPGANG, OM MENSELIJKHEID. KIJK OM JE HEEN, ZIE JE DAT?
EIGENLIJK NIET. IK ZIE ALLEEN SLOGANS EN OPROEPEN TOT ANGST EN HAAT.
ANGST WORDT DOOR DE ANDER VEROORZAAKT. KEN JE HET VERHAAL VAN DE MUIZEN EN DE KAT?
NEE. MAAR KAN ER WAT TEGEN DIE ANGST GEDAAN WORDEN?
JAWEL, VERHALEN VERTELLEN, HEEL VEEL.
EN WAT BETEKENT DAT VOOR MIJ?
DOORGAAN. HET GAAT OM HET ZOEKEN, NIET OM HET VINDEN.
BENT U EEN EXPERT IN VERHALEN VERTELLEN?
NEE, IK WAS EEN BUREAUCRAAT IN DIENST VAN DE KALIEF VAN ANDALUSIË.

DE TIJDEN VERANDERDEN. ER WAS OPEENS GEEN PLEK MEER VOOR JODEN IN ANDALUSIË.

WAAR ZIJN WE OVERIGENS?
GRANADA, HIER BEN IK TIEN JAAR MINISTER GEWEEST. TIJDENS HET BEWIND VAN DE ISLAMITISCHE KALIEF. EEN BRUISENDE TIJD.

IK BEN JOODS. TOEN DE CHRISTENEN GRANADA BINNENVIELEN, VLUCHTTE DE KALIEF NAAR ALEXANDRIË. DE JODEN WERDEN PLOTS VOLKSVIJAND NUMMER ÉÉN.

MIJN VRIEND ISMAËL EN IK ZIJN GEVLUCHT NAAR HET NOORDEN. EERST WAREN WE IN GALLIË.

ISMAËL VOEGDE ZICH BIJ DE VIKINGEN IN HET WESTEN EN IK BEN VIA DE RIVIER NAAR DE LAGE LANDEN GEVAREN.

20 JAAR GELEDEN BEN IK IN DIT DORP BELAND. OMDAT IK GELETTERD BEN, NOEMEN ZE ME DE GELEERDE.

ZE HADDEN HIER GEEN BOEKEN, WETENSCHAP, NOCH WISKUNDE. MET MIJN BEPERKTE KENNIS EN WAT BOEKEN BEN IK LES GAAN GEVEN.

IK VERTEL VERHALEN UIT ANDALUSIË. IK LEER ZE HIERMEE DENKEN, ASSOCIËREN EN FANTASEREN. ALTIJD MET EEN MORAAL!!

EN WAT IS DE BETEKENIS VAN HET BEEKJE, HET LICHT EN DE KINDEREN?

VOOR MIJ ZIJN BOEKEN HET BEEKJE EN DE KINDEREN EEN PAAR VAN DE LUISTERAARS.

IK VOEL ME MACHTELOOS, EN OOK BANG. IK WIL IETS DOEN, MAAR WEET NIET WAT. ALSOF IK UIT EEN ZOETE DROOM ONTWAAK EN ZIE DAT HET DONKER WORDT.

PRECIES, DAAROVER GAAT HET VERHAAL VAN DE ANGSTIGE MUIZEN EN DE KAT. DE KAT VESTIGDE ZICH OP EEN DAG IN DE MUIZENSTAD.

DE DREIGING WAS GROOT. ER MOEST EEN OPLOSSING KOMEN. DE MUIZEN VERGADERDEN.

WE MAKEN EEN DEAL MET DE KAT. HIJ MAG ÉÉN MUIS PER WEEK VANGEN EN NIET MÉÉR.
WE VERHUIZEN OF WE LEREN HEM WORTELS ETEN.

WE HANGEN EEN BELLETJE OM ZIJN NEK. DAN HOREN WE HEM EN KUNNEN WE ONS SNEL VERSTOPPEN.

BRAVO!
HOERA!
UITSTEKEND!
GENIAAL!

MAAR HOE DOEN WE DAT? WIE DOET HEM HET BELLE-TJE OM?

IK BEN TE OUD HIERVOOR, VREES IK.
IK BEN SLECHTZIEND.

IK BEN DE ENIGE KUNSTENAAR. ZONDER MIJ GAAT DE CULTUUR NAAR DE KNOPPEN.
JA, EN IK HEB KLEINE KINDEREN.
IK MOET VOOR MIJN ZIEKE VROUW ZORGEN.

TIK-TAK
TIK-TAK
TAP TAP

OKÉ, DIT WERKT DUS NIET. IEMAND EEN BETER IDEE?
WE LEREN HEM TOCH WORTELS ETEN. DAT LIJKT ME PRAKTISCHER.

HET ONTBRAK HEN AAN MOED.
ONDER ANDERE, EN NOG VEEL MEER. HERKEN JE HET?

LIEVER OPGEGETEN DOOR DE KAT DAN LEVEN MET ANGST IN HET GEZEL-SCHAP VAN LAF-AARDS.

SCHRIJF JE DEZE VERHALEN OP?
IK VERTEL ZE EERST. NIETS IS MACHTIGER DAN VERHALEN DIE DOORVER-TELD WORDEN.

HEB JE OVERIGENS VAN SHEHERAZADE GEHOORD? DAT ZIJN BIJZONDERE VERHALEN UIT HET BEZETTE RIJK VAN DE PERZEN.

JE HEBT ME EEN HEEL EIND OP WEG GEHOLPEN.
FIJN, VERTEL DIT VERHAAL OOK MAAR DOOR.

EEN TUSSENRUIMTE

F. KEERT TERUG NAAR DE BIBLIOTHEEK.

?!

IK BEN NOOIT EERDER EEN ANDERE BEZOEKER TEGENGEKOMEN.
WE KOMEN HIER AL JAREN, VAN KINDS AF AAN.

ZOEKEN JULLIE OOK ANTWOORDEN?
NEE. WE ZOEKEN HOE WE EEN GOEDE VRAAG KUNNEN STELLEN.
WELK ANTWOORD ZOEKT U DAN?

IK REIS DOOR DE TIJD EN ONTMOET VEEL MENSEN. IK HOOR ALLERLEI VERHALEN EN ZOEK NAAR DE BETEKENIS OM WIJZER TE WORDEN EN OM MIJN ONRUSTGEVOELENS TE SNAPPEN.

BENT U DE LERAAR VAN DEZE JONGEDAME, MENEER? EN WAT LEERT U HAAR?

GEDEELTELIJK, MENEER, ZIJ IS OOK MIJN DOCENT.

WEET U, ER BESTAAN GEEN GROTE VERHALEN. WEL ONEINDIG VEEL KLEINE VERHALEN. SAMEN VORMEN ZE ÉÉN GEHEEL.
JE ZIET HET GEHEEL PAS ALS JE DE MENSELIJKE DRIJFVEREN BEGRIJPT.

WAT LEERT U VAN DEZE JONGEDAME?
KIJKEN IN DE TOEKOMST.
EN VAN HEM LEER IK HET VERLEDEN TE ONTCIJFEREN.

WAAROM SPREKEN JULLIE HIER AF?
DIT IS EEN TUSSENRUIMTE. EEN KRUISING TUSSEN FANTASIE EN WERKELIJKHEID. HIER KUNNEN WE ONZE EIGEN BAGAGE KIEZEN.

IK LUISTER HIER NAAR VERHALEN DIE IK NIET ALTIJD EVEN GOED BEGRIJP. JULLIE SNAP IK OOK NIET HELEMAAL.

IK WIL KUNNEN REIZEN NAAR DE TOEKOMST OM TE BEGRIJPEN WAT IK NU MOET DOEN. IK WIL TOT VER HIERNA KUNNEN KIJKEN.

EN IK WIL WETEN WAT ERTOE DOET EN WAT NIET. DAT KAN IK ALLEEN ALS IK HET VERLEDEN SNAP.

PATRONEN UIT HET VERLEDEN HERHALEN ZICH TELKENS IN EEN NIEUWE CONTEXT. DOOR MEZELF EN DE ANDER IN HET VERLEDEN TE KENNEN, WEET IK WAT IK ANDERS MOET DOEN.

EN DAN?
EN DAN? HANDELEN.
DENKEN IS ONVOLDOENDE, HET GAAT OM *DOEN*.

EN WAT MOET MIJN VOLGENDE STAP ZIJN?
DAT WEET U ALLEEN ZELF.
HET ZIT VERBORGEN IN UW GEDACHTEN.

ZIJN GEDACHTEN SOMS NIET GEVAARLIJK?
ER BESTAAN GEEN GEVAARLIJKE GEDACHTEN. HET DENKEN ZELF IS ALLEEN GEVAARLIJK ALS HET ZONDER GEWETEN GEBEURT.

WAAROM IS HET GEWETEN ZO BELANGRIJK?
ALLEEN DAN KUN JE JUIST HANDELEN.
JE GEWETEN IS JE GIDS.

DOOR TE DENKEN, KUN JE HET *NU* MAKEN. JE WEET DAN WAT JE *NU* MOET DOEN.
HEEFT U HIER WAT AAN?

EN WAT ALS IK FOUTE DINGEN DOE? ALS IK DE PLANK MISSLA?
ALLEEN ALS JE NIETS DOET, MAAK JE GEEN FOUTEN.
IN EEN GOEDE RICHTING ZET JE SOMS NIET JUISTE STAPPEN.

HET IS SLUITINGSTIJD!
TOT ZIENS DAN MAAR.
WE MOETEN GAAN.
IK HOOP HET, HET WAS ME EEN GENOE-GEN.

IK BEN OVERIGENS HANNAH.
EN IK BEN BARUCH.
ZEER AANGE-NAAM, IK BEN F.

EEN RUIMTE TUSSEN WERKELIJK-HEID EN FANTASIE!! WAAR IK MIJN BAGAGE KAN KIEZEN. FASCINE-REND.

GOEDENAVOND, MENEER F.! ALWEER LAAT THUIS?

OOK EEN GOEDENAVOND. U KOMT ME BEKEND VOOR...
U BENT MENEER F., TOCH?! IK BEN AL VIJF JAAR UW BENEDENBUUR-VROUW.

UBUNTU UIT AMSTERDAM

SCHANDALIG, U BENT VIJF JAAR MIJN BUURVROUW EN IK STEL ZULKE DOMME VRAGEN.

ACH, U HEEFT HET ALTIJD DRUK. IK ZIE U VAAK LANGSLOPEN. WE HEBBEN ZELFS EEN PAAR KEER GEPRAAT.

ZE IS DE DOCHTER VAN INDIASE MIGRANTEN DIE DOOR DE ENGELSEN NAAR UGANDA WERDEN GEBRACHT. LATER IS ZE GETROUWD MET MIJN VADER, EEN UGANDESE MAN. ZELF BEN IK IN AMSTERDAM GEBOREN.

ONDER IDI AMIN MOESTEN DE AZIATEN WEG UIT UGANDA. MIJN MOEDER MOEST NAAR INDIA. MAAR ZE WAS UGANDEES, GETROUWD MET EEN UGANDEES EN GEBOREN IN UGANDA.

TOEN AMIN VERDREVEN WAS, KONDEN WE TERUG NAAR UGANDA. MIJN MOEDER BELANDDE DAAR IN HET ZIEKENHUIS.

IN HET ZIEKENHUIS RAAKTE ZE BESMET MET HIV. ZE ZIJN BEIDEN IN 1997 AAN AIDS OVERLEDEN.

EN IK HEB MIJN EIGEN STICHTING VOOR HULP AAN TIENERMOEDERS.
UGANDESE TIENERS?
EIGENLIJK ALLE TIENER-MOEDERS DIE HULP NODIG HEBBEN.

SPREEK JE OOK UGANDEES?
NEE, MOET DAT?

SORRY VOOR DE VRAAG, IK GING ER AUTOMATISCH VANUIT. DOM.
IK SNAP HET, HOOR. MAAR IK BEN GEWOON EEN DOORSNEE AMSTER-DAMS MEISJE.

IK ZOEK NOTA BENE ZELF AL EEN TIJD NAAR DE REDENEN WAAROM WE ANDEREN ZO BEKROMPEN BENADEREN EN BEHANDELEN.
EN? HEB JE AL ANTWOORDEN?

DEZE ZOEKTOCHT HEEFT ME VERANDERD. EN MIJN OORSPRONKELIJKE VRAGEN ZIJN OOK VERANDERD.

JE ZOEKTOCHT IS GESLAAGD ALS HET GEEN ZOEKTOCHT MEER IS, MAAR EEN ONDERDEEL VAN JE LEVEN, JE BESTAAN. ALLEEN ZWEMMEND SNAP JE HET STROMENDE WATER EN NIET DOOR IN EEN EMMER TE KIJKEN.

ALWEER HETZELFDE ANTWOORD. IS DAT DE REDEN DAT JE BIJ DE VN WERKT EN EEN EIGEN STICHTING HEBT?

WEET JE, DE GROOTMOEDER VAN MIJN VRIEND IS FRANÇAISE.

MAAR ZIJ IS IN VIETNAM, IN PHNOM-PEN, GEBOREN.

DAAR ONTMOETTE ZE EEN RIJKE CHINEES. ZE MOCHTEN NIET TROUWEN. RIJKE CHINESE MIGRANTEN KEKEN NEER OP BLANKE ARBEIDERS EN VIETNAMEZEN.

FRANSEN MOESTEN MET FRANSEN TROUWEN. MAAR ZE RAAKTE ZWANGER.

ZE WERD VERBANNEN NAAR PARIJS EN KREEG EEN ZOON DIE IN JAREN '60 TERUGKEERDE NAAR VIETNAM OM HET LAND OP TE BOUWEN. HIJ SPRAK GEEN VIETNAMEES.

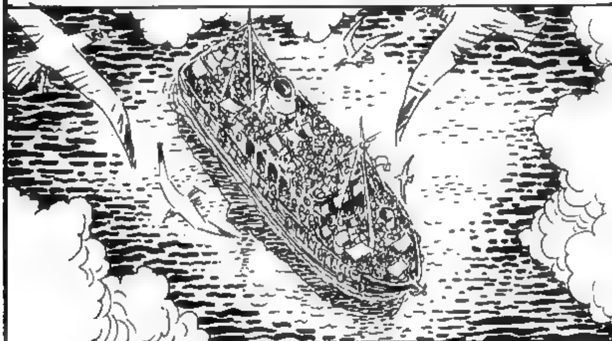
NGOC UIT VIETNAM

HIJ TROUWDE MET EEN VIETNA-
MEES MEISJE. NA HUN BRUILOFT
BRAK DE OORLOG UIT. HIJ KON
ZICH NIET VINDEN IN DE VIET-
CONG EN VLUCHTTE VIA DE ZEE.

ZIJN VROUW WAS SAMEN MET HEM. HET
SCHIP, EEN OUDE ROESTBAK, DREEF OP
DE OCEAAN ALS EEN SARDINEBLIKJE.

DE MOTOR HAD HET BEGEVEN. ZE DOBBERDEN MIDDEN OP ZEE EN KONDEN GEEN KANT MEER UIT.

HET DRINKWATER RAAKTE OP.

GELUKKIG WERDEN ZE OP TIJD OPGEPIKT DOOR EEN HOLLANDS SCHIP.
WILHEM

ZE KWAMEN NAAR NEDERLAND. ZIJ WAS TOEN ZWANGER VAN NGOC, MIJN VRIEND.

SAMEN HEBBEN WE EEN PRACHTIGE DOCHTER, AYANI.

FRANS-INDIASE GROOTMOEDERS EN CHINEES-UGANDESE GROOTVADERS. AYANI LIJKT ME TYPISCH EEN AMSTERDAMMER.
INDERDAAD.

WAAR IS NGOC NU?
HIJ KOMT ZO THUIS.

IK BEN ARCHITECT EN WERK VOOR EEN GROOT BOUWBEDRIJF.

GEWELDIG.
EN HIJ SCHILDERT. HIJ SCHILDERDE MIJN MOEDER.

HELP JE UBUNTU OOK MET TIENERMOEDERS?
MIJN VADER ZEI ALTIJD DAT HIJ EEN TWEEDE LEVEN CADEAU HEEFT GEHAD. DOOR HET HOLLANDSE SCHIP.

IK BEN ONDERDEEL VAN ZIJN CADEAU, ZEI HIJ VAAK. ONVERANTWOORD LEVEN EN GEEN RECHTVAARDIGHEIDSBESEF TONEN, IS ALS HET BESCHADIGEN VAN ZIJN CADEAU, VIND IK.

IN MIJN VRIJE UREN ZORG IK VOORAL VOOR AYANI. UBUNTU HEEFT HET DRUK EN IK WIL HAAR ONTLASTEN. ALS ONZE DOCHTER GROTER IS, WIL IK MISSCHIEN OOK IETS DOEN VOOR MENSEN DIE HET NODIG HEBBEN.

ERG POLITIEK CORRECT ALLEMAAL.
WEET JE, ALLES IS POLITIEK. HET LEVEN IS POLITIEK. POLITIEK CORRECT IS VOOR MIJ CORRECT LEVEN.

VOOR MIJ IS POLITIEK HOE WE MET ELKAAR OMGAAN OP STRAAT. ONZE KEUZES, ONZE DROMEN EN DOELEN. WAT WE WEL EN NIET ETEN, WAAR WE ONS GELD AAN BESTEDEN. DAT IS POLITIEK.

POLITIEK HOORT DAAROM NIET GEMONOPOLISEERD EN GEGIJZELD TE WORDEN DOOR POLITIEKE PARTIJEN. POLITIEK IS VAN IEDEREEN, VOORAL VOOR DE GENERATIE VAN AYANI.

JULLIE ZIJN ERG GEËNGAGEERD.
HET MOET, WANT WE ZIJN HET BEEKJE VAN WIJSHEID WAARUIT AYANI DRINKT.

VREEMD DAT IK DEZE MENSEN NIET EERDER HEB OPGEMERKT EN GESPROKEN.
TERUG IN ZIJN EIGEN HUIS...

JE BEGINT TE ZIEN.

DE VLUCHTELINGENCRISIS WORDT STEEDS HEVIGER. DE POLITIEK WEET GEEN OPLOSSING.

EN NU KORT NIEUWS: DE STIJGING VAN HET ZEEWATER ZAL IN DE NABIJE TOEKOMST EEN SERIEUZE BEDREIGING VORMEN VOOR NEDERLAND.

DAT IS GELUKKIG NIET DE SCHULD VAN VLUCHTELINGEN, TOCH?

VOLGENS PROFESSOR JAHANI, KLIMAATGE-LEERDE IN DELFT, ZULLEN WERELDWIJDE VOLKSVERHUIZINGEN AANSTAANDE ZIJN.

HET BOMBARDEREN VAN SYRISCHE EN LIBISCHE DOELEN DOOR RUSSEN EN AMERIKANEN IS VERLENGD.
IK ZWEM NU IN HET BEEKJE. IK MOET OP ZOEK NAAR HET LICHT.
EN NAAR DE SPELENDE KINDEREN.

DE OPLOSSINGEN ZIJN BINNEN HANDBEREIK. WE LEREN ZE WORTELS ETEN. MAAR EERST MOETEN WIJ GEKOZEN WORDEN.

EEN ONVERWACHTE WENDING

MIJN OPA TROUWDE EEN RUSSIN IN BOEDAPEST. MIJN VADER WAS 15 TOEN ZE NAAR NEDERLAND KWAMEN.
HIJ TROUWDE MIJN MOEDER, EEN WEST-FRIES MEISJE. ZELF TROUWDE IK EEN HALF SURINAAMSE MAN. IN DE JAREN TACHTIG WAS ER OOK HEISA OVER DE KOMST VAN SURINAMERS. WEET JE NOG?

JA, DIT IS JUAN, VANDAAG BEGONNEN ALS STAGIAIR. HIJ SPREEKT VLOEIEND ENGELS EN SPAANS EN IS EEN GEBOREN AMSTERDAMMER.

DIE ANDERE HEET AMIR EN KOMT UIT SYRIË. HIJ SPREEKT GOED ARABISCH EN EEN BEETJE TURKS. NU NOG NEDERLANDS.

UW WINKEL LIJKT WEL DE VERENIGDE NATIES.
GEHEEL IN MIJN EIGEN BELANG! IK BEDIEN KLANTEN IN ALLE TALEN. HAHAHAHA!

ALSTUBLIEFT, DAT IS € 8,50.

WEET U, VEEL MENSEN SNAPPEN NIET DAT WE RIJK EN SUCCESVOL ZIJN GEWORDEN DOOR HET DRIJVEN VAN HANDEL MET DE HELE WERELD. ZONDER ONZE TOLERANTIE WAREN WE NU ARME SCHOOIERS GEWEEST. DAT GELDT OVERIGENS NOG STEEDS. WIE GAAT ER STRAKS VOOR ONS ZORGEN?

ZO IS HET, MENEER VAN DE BIJL.
ALS JE DEUREN DICHT-GOOIT, WORD JE STIJF EN INFLEXIBEL EN STERF JE IN EENZAAMHEID.

WAAR IS DE BIEB? IK BEN TOCH ECHT WAKKER. HIJ IS WEG!!!
WAS

WAT IS ER MET DE BIBLIOTHEEK HIERNAAST GEBEURD?

WELKE BIBLIOTHEEK? HIERNAAST IS ALLEEN EEN AFHAALRESTAURANT. ALTHANS DE AFGELOPEN TIEN JAAR.
4

SPECIALIST IN WERELDKEUKEN
WASSERETTE

DLING
SPECIALIST IN DE WERELDKEUKEN

MEDITERRAAN OF IETS ANDERS?
DOE MAAR GEWOON LEKKER HOLLANDS. NASI MET SATÉ.
VOOR MIJ OOK, GRAAG. BAMI MET EEN LOEMPIA.

STOND HIER NIET SECRATO, SPECIALIST IN MYSTERIES, MENEER?
WE HETEN SECRATO, MEDITERRANE AFHAAL.

MAAR IK BEN NOG NIET KLAAR. IK HEB NOG ZOVEEL VRAGEN.

KLOP
KLOP
KLOP

UW TAXI STAAT KLAAR, MENEER F.

DE TUIN VAN BETEKENISSEN

WAT STAAT ME TE DOEN? IK WIL NIET BANG ZIJN IN MIJN EIGEN HUIS EN DE TOEKOMST VREZEN.
JE BENT NIET ALLEEN, WEET JE DAT?

DE BIBLIOTHEEK IS WEG EN INEENS ZIE IK OVERAL VERHALEN. MIJN BUREN, DE WINKELIER, MENSEN OP STRAAT. ZE HEBBEN ALLEMAAL VERHALEN EN ZE VOELEN ZICH ZOALS IK.

MISSCHIEN MOETEN WE STOPPEN MET ONS ZORGEN MAKEN EN ELKAAR OPZOEKEN EN OMHELZEN.

ZOEK MENSEN OM SAMEN TE ZAAIEN, TE OOGSTEN EN SUCCESSEN TE VIEREN.

WE MOETEN GROOT DENKEN EN KLEINE STAPPEN ZETTEN. GROTE VERHALEN BESTAAN NIET.

WE MOETEN DUS MET ADELAARSOGEN KIJKEN. DAN ZIEN WE DAT DE MENSEN OM ONS HEEN GEEN GETALLEN EN PERCENTAGES ZIJN, MAAR INDIVIDUEN MET UNIEKE VERHALEN ZOALS WIJ. WIJ EN DE ANDER VERSCHILLEN NIET ECHT.

JE HEBT HET LICHT GEVONDEN IN JE TUIN, F. JE BENT NU MEER DAN JE WAS.

JA, IK VOEL ME VERLICHT. IK BEN WAKKER. IK MOET AAN MOUS BABAN DENKEN.

IK MOET OP ZOEK NAAR SPELENDE KINDEREN, NAAR NIEUWSGIERIGEN DIE HET ANDERS WILLEN DOEN.

JE BENT DE BIBLIOTHEEK NIET KWIJT, F. JE BENT NU ZELF BIBLIOTHECARIS. JE BENT IN DIEPERE HOEKEN VAN DE BIBLIOTHEEK BELAND.

EN JE OVERZIET HET GEHEEL.

OKÉ. NU OVERZIE IK HET GEHEEL, MAAR WAAR BEGIN IK DAN?

BEGIN BIJ HET BEGIN.

WAAR IS HET BEGIN? HEB IK DAT AL NIET GEHAD?

DENK AAN PLANTEN DIE HET LICHT AAN KUNNEN RAKEN IN PLAATS VAN AL DEZE EENZAAMHEIDS-BLOEMEN.

JE BEGINT TE ZAAIEN. JE ZORGT DAT ALLES EERST WORTELT. ALS ER GEEN WORTELS KOMEN, VRAAG JE JE AF WAAROM EN BEGIN JE OPNIEUW. JE LEGT EEN BEEKJE VAN WIJSHEID AAN, ONDER DE BOMEN, ZODAT DE KINDEREN ERIN KUNNEN ZWEMMEN. VERGEET HET LICHT NIET.

BIJ DE LAATSTE VERKIEZINGEN WAS HET OPKOMSTPERCENTAGE LAGER DAN OOIT.

Aan de heer F.
Betreffende
~adviesaanvraag
locatie voor
uw tuin~

GRAAG NODIGEN WIJ U UIT OM UW TUIN "DE WORTELS VAN HET LICHT" TE BEZICHTIGEN.

KOM JE VAN-
AVOND BIJ
ONS ETEN?
EL PARK
JA, GRAAG,
MAAR IK
MOET NU
GAAN.

WAAR GA JE
HEEN DAN?
IK MOET *NU*
MIJN TUIN
AANLEG-
GEN.
VONDEL

HEB JE EEN TUIN???
EN HET IS AL BIJNA
DONKER!

HET KLINKT INDERDAAD
IDIOOT. MAAR IK VERTEL
JULLIE VANAVOND HET
VERHAAL. HET IS
ECHT ONGEKEND
BIJZONDER.
EINDE

OVER DE AUTEURS

Ramin (Firoez) Azarhoosh heeft zijn roots in Iran en is diep geworteld in Nederland. Na een flink aantal jaren voor de (lokale) overheid te hebben gewerkt, zet hij zich alweer zo'n vijftien jaar in om maatschappelijke initiatieven van 'onderop' te ontwikkelen en te ondersteunen. Hij doet dit o.a. in Amsterdam-Oost en via Ongekend Bijzonder/Stichting BMP. Naast zijn werk als bruggenbouwer verslindt Firoez dagelijks grote hoeveelheden films, literatuur, poëzie en sigaartjes.

Woek (Nenad Vukmirovic) groeide op in het Servische Belgrado (destijds Joegoslavië). Sinds de oorlog in zijn vaderland woont hij in Amsterdam, waar hij werkt als cartoonist, reclametekenaar en illustrator. Hij tekende onder meer voor het stripkwartaalblad *Posse* en exposeerde in Galerie Lambiek. Ook was hij enige tijd als tekenaar actief in New York.

Vluchten kan niet meer... ook niet voor de terugkerende krantenkoppen over vluchtelingen die ons land 'overspoelen'. Een Amsterdammer – laten we hem meneer F. noemen – belandt er zelf van in een crisis.

In zijn zoektocht naar nieuwe zekerheden komt F. terecht in de Bibliotheek van Ongeschreven Verhalen. Het is het begin van een ontdekkingsreis waarin de regels van ruimte en tijd vervagen. Hij maakt er kennis met vluchtelingen van toen en nu, afkomstig uit alle windstreken: van Hugenoten uit Gent tot opstandelingen uit Praag en Syrische nieuwkomers. Mensen die hem opnieuw leren kijken en leven...

Voor dit stripverhaal *De bibliotheek van ongeschreven verhalen* putte Firoez Azarhoosh uit de Iraanse verteltraditie, met verwijzingen naar filosofie, film, literatuur, poëzie, oral history en de actualiteit. Het tekenwerk is van Nenad Vukmirovic, alias Woek.

ISBN: 978-90 -80476-14-1